

POSTANOWIENIE

Dnia 8 lutego 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dariusz Świecki

w sprawie **C. O.**

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 8 lutego 2024 r.,

wniosku obrońcy skazanego o wyłączenie sędziego,

na podstawie art. 41 § 1 k.p.k. w zw. z art. 42 § 1 i 4 k.p.k.

postanowił:

**wyłączyć sędziego Sądu Najwyższego M. B. od udziału w
rozpoznaniu sprawy o sygnaturze akt IV KK 279/23.**

UZASADNIENIE

Po wyłączeniu w trybie art. 41 § 1 k.p.k. od udziału w sprawie kasacyjnej o sygn. akt IV KK 279/23 kolejno SSN M. M. i SSN A. D., zarządzeniem Prezesa Sądu Najwyższego kierującego pracą Izby Karnej do rozpoznania tej sprawy została wyznaczona SSN M. B.

Również w stosunku do SSN M. B. wpłynął wniosek obrońcy C. O. o wyłączenie jej od udziału w rozpoznaniu wskazanej sprawy z uwagi na istnienie okoliczności mogących wywołać uzasadnione wątpliwości co do jej bezstronności, a to z uwagi na fakt, iż powołanie tego sędziego do pełnienia urzędu sędziego Sądu Najwyższego nastąpiło z udziałem Krajowej Rady Sądownictwa, której skład został ukształtowany na podstawie ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r., poz. 3), która to okoliczność powoduje, że udział tego sędziego w rozpatrywaniu przedmiotowej sprawy kasacyjnej prowadzi do naruszenia standardów wynikających z art. 45 ust. 1 Konstytucji RP, art. 47 Karty Praw Podstawowych UE oraz art. 6 ust. 1 EKPCz. Swoje stanowisko obrońca wsparł odwołaniem do poglądów

prezentowanych w orzecznictwie Sądu Najwyższego, Trybunału Sprawiedliwości UE oraz Europejskiego Trybunału Praw Człowieka.

Sąd Najwyższy stwierdził, co następuje.

Przedmiotowy wniosek zasługuje na uwzględnienie.

Nie budzi wątpliwości, że sędzia M. B. została powołana na stanowisko sędziego Sądu Najwyższego w wyniku rekomendacji wydanej przez Krajową Radę Sądownictwa w składzie określonym przywołaną wcześniej ustawą z dnia 8 grudnia 2017 r. Na wadliwość tej procedury wielokrotnie wskazywano w orzecznictwie Sądu Najwyższego, Trybunału Sprawiedliwości UE oraz Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, w tym w przywołanych we wniosku obrońcy orzeczeniach.

Podzielić też należy zapatrywania prawne wyrażone w postanowieniach Sądu Najwyższego: z dnia 17 października 2023 r., IV KK 279/23 oraz z dnia 7 grudnia 2023 r., IV KK 279/23, na mocy których wyłączono od udziału w przedmiotowej sprawie kasacyjnej odpowiednio SSN M. M. i SSN A. D. – sędziów również powołanych na urząd sędziego Sądu Najwyższego z udziałem kwestionowanej Krajowej Rady Sądownictwa. Argumentacja zawarta w tych orzeczeniach jest w pełni przekonująca i przemawia również za wyłączeniem od udziału w sprawie kasacyjnej o sygn. IV KK 279/23 sędziego M. B.

Słusznie wywodząco w przywołanych wyżej orzeczeniach Sądu Najwyższego, że przepis art. 41 § 1 k.p.k. musi być wykładany w taki sposób, aby gwarantować stronie prawo do rozpoznania sprawy przez niezależny i bezstronny sąd ustanowiony ustawą. Uwzględnić należy zatem to, czy udział w rozpoznaniu sprawy przez określonego sędziego będzie zapewniał realizację standardu niezależności i bezstronności, który jest gwarantowany przez przepisy art. 45 ust. 1 Konstytucji RP, art. 6 ust. EKPCz i art. 47 Karty Praw Podstawowych.

Przekonująco odwołano się we wniosku obrońcy do treści mającej moc zasady prawnej uchwały składu połączonych Izb: Cywilnej, Karnej oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r., BSA I-4110-1/20, z której wynika, że nienależyta obsada sądu w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. zachodzi także wtedy, gdy w składzie sądu bierze udział osoba powołana na urząd sędziego Sądu Najwyższego na wniosek kwestionowanej Krajowej Rady Sądownictwa. Na aktualność i wiążący charakter tej uchwały zwracano już uwagę w licznych judykatach (zob. np.

postanowienia SN: z dnia 16 września 2021 r., I KZ 29/21 i z dnia 29 września 2021 r., V KZ 47/21).

Ponadto złożenie wniosku o wyłączenie sędziego SN M. B. z powołaniem się na treść wyroku ETPCz z dnia 22 lipca 2021 r. w sprawie Reczkowicz przeciwko Polsce oraz kolejnych orzeczeń Trybunału świadczy o tym, że strona dostrzega wady w procedurze powołania na urząd sędziego, które będą prowadzić do naruszenia standardu z art. 6 ust. 1 EKPCz, gdyby w składzie rozstrzygającym sprawę zasiadał tenże sędzia. Zastrzeżenia te zasługują na akceptację. Każdy polski sąd jest bowiem związany dokonaną przez ETPCz wykładnią standardu wynikającego z art. 6 ust. 1 EKPCz, a to nakazuje przyjmować, że orzekanie sędziego Sądu Najwyższego powołanego do tego Sądu w wyniku wadliwej procedury wiąże się z istotnym i bardzo prawdopodobnym naruszeniem prawa strony do rozpoznania sprawy przez bezstronny i niezależny sąd ustanowiony ustawą w rozumieniu art. 6 ust. 1 EKPCz, jak również standardu konstytucyjnego (art. 45 ust. 1 Konstytucji RP).

W konsekwencji, kierując się koniecznością zapewnienia stronie prawa do bezstronnego i niezależnego sądu ustanowionego ustawą oraz w celu zapobiegnięcia potrzebie wznowienia postępowania w trybie art. 540 § 3 k.p.k., jak i w celu ochrony Skarbu Państwa przed ewentualną odpowiedzialnością odszkodowawczą, należało wyłączyć od rozpoznania przedmiotowej sprawy sędziego SN M. B.

Z tych wszystkich względów, orzeczono jak na wstępie.

[J.J.]

[ał]